

Prijaznost smo ljudje

Nekdaj skorajda slovita postrežba na naših bencinskih servisih je z leti drsela na vse nižjo raven, po eni strani zaradi posvečanja večje pozornosti Petrola drugim problemom, krčenju in preobremenjenosti osebja na bencinskih servisih ter po drugi strani zaradi splošnega upadanja ravni odnosov med delavci in strankami (pri čemer je krivda na obojih) v trgovini in nasploh v družbi. Še nepozabljeni boni-kuponi so res prispevali svoje, a nikakor niso poglobitveni krivec.

Da bi dosegli bolj kvalitetno delo, smo v DO Trgovina uvedli v letu 1986 tekmovanje bencinskih servisov, ki bo potekalo od maja do oktobra, na koncu pa bomo proglasili najboljše servise vsake temeljne organizacije posebej (mimogrede naj spomnim, da imajo podobno tekmovanje tudi v Istra-benzu).

Ker tekmovanje ni brez merjenja rezultatov, je potrebno bencinske servise ocenjevati, za kar so določene tri skupine (služba za INO in revizijska služba na ravni DO ter PE na drobno na ravni TOZD). S tem je zagotovljeno bolj objektivno ocenjevanje, hkrati pa bo vsak bencinski servis večkrat ocenjen in bo manj možnosti, da bo na končno oceno v veliki meri vplivala »sreča« ali »smola«.

Dosedanji ocenjevalni list, ki je bil že dolgo zastarel, smo ukinili, namesto njega pa izdelali novega, bolj popolnega, ki zajema več področij:

videz bencinskega servisa (približno 30% možnih točk),
podoba prodajalca in način postrežbe (50% točk),
poslovanje (12% točk),
požarna varnost (8% točk).

Za bencinske servise, ki kažejo samoiniciativo, so predvidene še dodatne pozitivne točke, izjemoma pa za morebitne hujše prekrške lahko dobijo tudi negativne točke.

Ker vsi bencinski servisi nimajo enakih možnosti za dobro poslovanje, bomo v končni oceni poskušali to urediti s pomoč-

jo tako imenovanih izravnalnih količnikov, v katerih bomo upoštevali količino prodanih goriv, kmetijsko zaledje, promet avtobusov in tovornjakov, starost objekta, pa tudi, če imajo snazilko ali vzdrževalca zelenice.

Kot sem že omenil, bomo ob koncu tekmovanja proglasili najboljše bencinske servise v letu 1986. V posameznih temeljnih organizacijah bodo dobili denarne nagrade vsi zaposleni na najboljše ocenjenih bencinskih servisih (na 10 odstotkih vseh servisov), prvi trije bencinski servisi pa tudi diplome.

Prve izkušnje po polovici letošnjega tekmovanja kažejo, da

so skoraj vsi bencinski servisi tekmovanje pozitivno sprejeli, kar je možno opaziti v boljšem poslovanju v primerjavi z lanskim letom. Ne toliko v videzu servisov, ki je bil že doslej dokaj zadovoljiv, temveč v opravljanju dopolnilnih uslug. Razen pri nekaj častnih izjemah skoraj izumrlo brisanje stekel se znova vrača in če sodimo po prvih odzivih, so vozniki spremembo že opazili.

Hkrati moramo dodati, da tega dela še ne opravljajo tako pogosto in povesod, da bi bili lahko zadovoljni. Usluga naj bi postala spet tako samoumevna kot prijazen nasmeh, na katero nekateri prodajalci še vedno pozabljajo.

Nekoliko težje je z drugimi dopolnilnimi uslugami (olje,

zrak), ker nanje v veliki meri vplivajo objektivne težave z ustreznimi, pogosto pokvarjenimi napravami.

K sreči imamo na naših bencinskih servisih veliko ljudi, zlasti starejših prodajalcev, ki temeljito poznajo tak način postrežbe in so pripravljeni svoje znanje, izkušnje in voljo izkoristiti za podporo tej usmeritvi.

Zato lahko že zdaj rečemo, da je treba tekmovanje bencinskih servisov v naši delovni organizaciji prirejevati vsako leto, hkrati pa dvigati raven kulturne postrežbe, obenem pa s posebnimi dodatki pri osebnih dohodkih spodbujati kulturno postrežbo.

I. Mravlja

Pohvala in graje Mariborske turistične zveze

Prva zlata metla Petrolu

Na slovesnosti jo bodo podelili mariborskemu tozdu Trgovina, vsem, ki ne skrbijo za okolje, pa bodo poslali pisne graje

Po večmesečnem obisku v krajevnih skupnostih, nekaterih delovnih kolektivih in ogledih na terenu je komisija za varstvo okolja pri Mariborski turistični zvezi podelila prvo zlato metlo in grajala tiste, ki ne skrbijo za urejenost kraja in okolja. Zlato metlo, ki jo bodo podeljevali občasno, naj bi cenili podobno kot turistični nagelj ljubljanske televizije in naj bi bila spodbuda za lepše Podravje.

Petrolov tozd Trgovina v Mariboru je z urejenostjo svojih bencinskih črpalk, postrežbo in ponudbo pomembno prispeval k dobremu počutju domačih in tujih gostov — ne le med turistično sezono. Mariborski kolektiv je izjemno prizadeven, je med drugim na včerajšnji seji povedal Leo Šarman, predsednik komisije za

varstvo okolja in Hortikultur-nega društva Maribor. Priznanje bodo podelili na slovesnosti v Mariboru in nanjo povabili tudi predstavnike družbenopolitičnih organizacij in javnih občil.

Komisija je izrekla tudi več javnih kritik in graj. Sporočila jih bo pisno. V oči bodejo neurejenost okolja in izložb pa tudi starejših stavb, zelenic in drugih javnih površin pri kopalšču Pristan, na Mariborskem otoku, pri TSN, Tovarni mesnih izdelkov v Košakih, na Vr-banski ploščadi, kjer črpa vodo Mariborski vodovod, ob Elektrokovini, tehničnih šolah v Smetanovi ulici, Višji pravni šoli v Mladinski ulici, Muzeju NO, pri Liletu v Melju, v Ljudskem vrtu, ki ga upravlja MŠD Branik, in na Tojzlovem vrhu, kjer je dom PD Obrtnik.

Grajali so tudi MTT zaradi propadajočega hangarja na desnem bregu Bresterniškega jezera, Staninvest, Dravske elektrarne Maribor, izložbe Mladinske knjige, ABC Pomurke, Putnika, Delikatese v Gosposki ulici, Riza in Kovi-notehne v Vetrinjski ulici in Snago.

Pohvaljeni pa so bili nekateri hišni sveti in krajevne skupnosti (Zgornja in Spodnja Kungota, Pekre, Angel Besednjak, Lovrenc na Pohorju), Vema, Modna hiša, Merkur, gostilne Hugo, Cvetka in Lešnik, Sis za komunalo Maribor, PTT, Florina, hotela Slavija in Habakuk, Marles, limbuška čolnarna Elektrokovine, Tam, mariborska bolnišnica in še nekateri.

B. S.

Vsi smo odgovorni

Položaj v državi, težave v gospodarstvu, standard delavcev so najpogostejše teme vsakodnevnih razgovorov. Obenem nam še vedno zvenijo besede, ki smo jih poslušali med pripravami na 13. kongres ZK, da bo prav ta kongres nakazal pot iz položaja.

O tem in še o čem je tekla beseda med improviziranim počitniškim razgovorom s članom Predsedstva SFRJ Stanetom DOLANCEM, ki dolga leta opravlja pomembne funkcije na zvezni ravni in dobro pozna položaj ter probleme, s katerimi se ubadamo.

13. kongres ZKJ naj bi nam pokazal pot iz sedanjega težkega položaja in nakazal smernice za naprej...

Najprej nam mora biti jasno, da ni mogel še nikdar noben kongres radikalno spremeniti smeri. Problemov ni mogoče reševati na kongresih, vsaj ne takih, s kakršnimi se zdaj ukvarjamo. Kongresi so pri nas še vse preveč manifestativni, pa tudi preveč splošni, ker zajemajo vsa področja družbenega življenja — na tribuni obravnavajo vse mogoče probleme in ne nazadnje, traja kongres štiri dni, a v tem času ni mogoče niti razdelati tako težkih problemov, kot so pred nami, niti najti prave znanstvene in politične rešitve za izhod iz sedanjega položaja.

Mislim, da je značaj 13. kongresa v tem, da je z vso jasnostjo pokazal, da hočejo ljudje čim hitrejšo ekonomsko in politično stabilizacijo družbe, da še vedno zaupajo v zvezo komunistov in od nje zahtevajo, da odigra svojo vlogo v sistemu, s čimer bi pripomogla do izhoda iz krize.

Po moje je bil eden glavnih ciljev kongresa v tem, da pove, da bomo stabilizacijo dosegli samo ob resničnem angažmaju vseh subjektivnih sil in vsakega posameznika, da smo vsi odgovorni za izvrševanje nalog. Seveda je odgovornost delavcev drugačna od odgovornosti tistih, ki sodelujejo v organih samoupravljanja in od onih, ki so v organih oblasti — od občinske do zvezne ravni; vsi pa smo odgovorni, da bosta naše obnašanje in delo drugačna kot doslej.

Kongres je še pokazal, da prihaja zaradi ekonomskih problemov, ki nas že dalj časa bremenijo, pa tudi iz drugih razlogov do niza političnih problemov, ki bi jih lahko označil celo za konfliktno. Mislim na nujno reševanje nacionalnega vprašanja, ki bi ga dokončno lahko rešili samo v razviti samoupravni družbi, kakršne pa pri nas še ni. Prav kongres je pokazal povezanost med razvojem samoupravljanja in borbo za nacionalno enakopravnost.

Iz tega izvira še vrsta drugih političnih problemov, s katerimi se zdaj sooča naša družba.

Po mojem mnenju so veliko doprinesli republiški kongresi in pokrajinske konference, ki so podčrtali glavne zadeve, ki sem jih omenil. Posebej lahko govorimo o dokumentih slovenskega kongresa, ki so v veliki meri vplivali na zvezne dokumente.

Pravite, da smo vsi odgovorni, a še vedno poskušamo valiti krivdo za napake na druge, še vedno govorimo, da so »drugi« vsega krivi. Kdaj bomo doumeli, da smo v samoupravni družbi vsi enako odgovorni?

Problem je v tem, da še vedno nismo vsi dojeli, kaj je samoupravljanje. Niz kompetenc smo decentralizirali na osnovne družbene celice, na komuno, občino, krajevno skupnost, na delovno organizacijo. Z razvojem samoupravljanja so se sprostile sicer vse ustvarjalne sile človeka, a tudi druge, na primer individualizem, egoizem, in v zadnjem času jih vse bolj srečujemo tako pri posameznikih kot v širših skupnostih, kolektivih, komunah, republikah. Soočamo se s problemi nacionalizma — meje republik in pokrajin se pokrivajo z nacionalnimi mejami ter obenem z mejami razvitosti in nerazvitosti. In od tod izvira misel »saj bodo drugi«, ali »če se oni tako obnašajo, se lahko tudi mi«.

Kje je zdaj vloga komunistov? Zveza komunistov je pri nas ustavni dejavnik, ki ima po ustavi določene dolžnosti, vendar jih po mojem mnenju v zadnjih letih ne spolnjuje dovolj uspešno. Seveda je vprašanje, kje je vzrok. Tudi v Zvezi komunistov, v njenem članstvu in celo v nekaterih njenih forumih so prevladale mnoge negativne tendence, ki enostavno preprečujejo uspešno, idejno in politično akcijo.

V Sloveniji je veliko kritike na račun administrativnih ukrepov s strani ZIS, a vsak ekonomist vam bo povedal, da same ekonomske zakonitosti ne

morejo rešiti našega sedanjega položaja, in da so poleg sproščanja delovanja ekonomskih zakonitosti nujni tudi administrativni ukrepi. Najti bi morali le pravo mejo, kar bi najbrž prineslo rešitev in izhod iz krize. Nova vlada išče to pravo mejo, a ob njenih ukrepih bi morali širše razmišljati in ne gledati samo na lastne interese, ampak na interese družbe kot celote. Naša družba pa je komplicirana, heterogena v mnogih smislih, zato velikokrat povprek obsoja administrativne posege — tudi tiste, ki naj bi sproščali delovanje ekonomskih zakonitosti in tiste, ki naj bi pripomogli, da bi samoupravljanje že »jutri« zaživelo. Toda dokler ne bomo tega dojeli vsi in začeli delati vsak na svoji ravni ter v okviru svojih dolžnosti, bomo težko pričakovali in dosegli, kar želimo.

Gotovo so tudi administrativni ukrepi potrebni, vendar ima človek včasih občutek, da niso tako dodelani, kot bi morali biti. Ko so že sprejeli novi devizni zakon, so ga strokovnjaki obravnavali v radijski oddaji in za posamezne odločitve dejali, da bo praksa pokazala, kako se bodo obnesli. Toda to bi morali vedeti vnaprej, ne pa šele po sprejetju ugotavljati njihovo kvaliteto.

Mnenja strokovnjakov so bila zelo različna. Po mojem globokem prepričanju, ki temelji na skušnjah, so mnenja naših strokovnjakov velikokrat spolitizirana in marsikdaj takšna, kakršna odgovarjajo interesom republike, iz katere prihajajo. Poleg tega je v določenem položaju težko vedeti, kakšna dejstva bo posamezna norma sprovcirala v življenju. Zato je nekatere stvari potrebno preveriti tudi v praksi. A pri nas ni problem v tem, ampak v dveh drugih točkah. Najprej v tem, da sprejmemo neko normo, nato v posameznih družbenopolitičnih skupnostih preverjajo, kaj jim bo prinesla v materialnem smislu. In če ugotovijo, da ne prinaša dovolj, so proti.

Druga stvar je še hujša. Eden naših osnovnih problemov je v tem, da norme ne zaživijo. Imamo mnogo zakonov, ki ne zaživijo v praksi. Zakone in vse pravne norme moramo izvrševati, brez njih ne bo reda v družbi, brez reda pa ni samoupravljanja, niti odgovornosti.

Pa še nekaj moram omeniti. Zelo hitro se najde kdo, ki ugotovi, da neki zakon ni dober, pa ne predlaga boljšega in ne spodbudi akcije za spremembo. Čeprav bi bilo to vedno možno.

Pravite, da zakonov ne izvršujemo, vendar jih bomo najbrž le morali. Toda kdaj?

Kadar bodo sankcije. Pripravljamo vrsto ukrepov, ki pomenijo striktno izvrševanje norm, od zakonov do uredb in vseh drugih pravnih aktov. Pa ne samo na zvezni ravni. Enak problem je v republiki, občini, krajevni skupnosti, delovni organizaciji. V naši družbi so začele veljati nekatere anarhoidne tendence, ki so vsak dan močnejše. A zame to ni samoupravljanje.

Naš velik sovražnik je tudi nedelo.

Že leta govorim, da je to eden naših problemov. Nekateri pravijo, da ni tako, da pri nas veliko delamo. Verjetno pa ne razumejo, kaj hočem povedati. Gotovo so sredine, kjer veliko delajo in gospodarske veje, kjer je produktivnost izredno visoka, še vedno pa trdim in lahko dokažem, da je eden osnovnih problemov pri nas nedelavnost. Poznam tudi v Sloveniji delovne organizacije, ki veljajo celo za dobre, pa v povprečju ne delajo v njih več kot po šest ur. Obenem imamo celo vrsto kapacitet, ki so neizkoriščene.

Na drugi strani se srečujemo z brezposelnostjo. Vendar ne naredimo nobene analize strukture, na katere temelju bi lahko podvzeli potrebne ukrepe. Vem, da so na seznamu brezposelnih taki, ki res ne dobijo dela, obenem pa trdim, da so tudi taki, ki nočejo delati. S tem mislim, da noče opravljati vsakega dela.

Problem je tudi v tem, da tisti, ki se je odločil za poklic, ne razmišlja, kaj pomeni njegova izbira, ampak enostavno prepušča vso skrb družbi. Imamo mnogo ljudi, visoko kvalificiranih za posamezne poklice, ki bi jih bilo celo za tako veliko državo, kot so ZDA, preveč, kaj šele za nas.

Kdo pa je »družba«, o kateri tolikokrat slišimo?

Še večkrat slišimo »širša družbena skupnost«, to se pravi druga občina, pa druga republika.

Poleg tega pa spadamo vanjo tudi mi vsi.

Samoupravni odnos ima tako kot vsak drugi dva konca — na enem so pravice, na drugem dolžnosti. Govorimo pa veliko več o pravicah kot o dolžnostih.

Boljši položaj, ki si ga tako želimo, naj bi nam zagotovila večja pridnost, pa tudi večji izvoz. Toda to, kar izvažamo, nam od marsikod vračajo. Ne le z razvitega Zapada, ampak celo iz nerazvitih držav.

Projekt Južni Jadran startal

Predstavniki podpisnikov samoupravnega sporazuma o združenju dela in sredstev za raziskavo in proizvodnjo nafte in plina v črnogorskem Primorju so se konec julija sestali na prvi seji poslovnega odbora TOZD Južni Jadran.

V skladu s podpisanim samoupravnim sporazumom, ki so ga sprejele tudi vse temeljne organizacije združenega dela v sestavi DO Trgovina z naftnimi derivati in DO Istra-benz, so bile na prvi seji opravljene vse pravne formalnosti, potrebne za začetek dela novoustanovljene temeljne organizacije združenega dela Južni Jadran, ki ima sedež v Kotorju.

V okviru teh formalnosti je bil oblikovan poslovni odbor TOZD Južni Jadran, v katerem so predstavniki vseh podpisnikov samoupravnega sporazuma, in sicer:

delovne organizacije INA Naftaplina, Zagreb,
sestavljene organizacije Petrol, Ljubljana,
delovne organizacije Nafta-gas, Novi Sad,
delovne organizacije Jugopetrol, Kotor,
temeljne organizacije Južni Jadran, Kotor.

Za formalno izvajanje zastavljenih ciljev pri raziskavah nafte in plina v črnogorskem Primorju je bilo potrebno še potrditi predlagano organizacijsko shemo TOZD Južni Jadran z vsemi opisi delovnih nalog in z glavnimi usmeritvami pri sprejemanju strokovnjakov na odgovorne vodilne funkcije. Pri tem sta obe vodilni jugoslovanski raziskovalni organizaciji — INA Naftaplina in Nafta-gas — zagotovili, da bosta omogočili sodelovanje svojih strokovnjakov pri delu TOZD Južni Jadran. Dogovorili so se tudi, da bodo vsi podpisniki izvršili svoje finančne obveze, s čimer bodo omogočili normalno poslovanje TOZD Južni Jadran, ki je bila v mesecu juliju registrirana pri pristojnem sodišču v Kotorju.

V skladu z dogovorjenim programom raziskav bodo v letošnjem letu opravili seizmične raziskave, ki naj bi dale ob drugih opravljenih raziskavah glavne usmeritve pri bodočih aktivnostih. Zato so že začeli zbirati ponudbe za izvajanje seizmičnih raziskav. Da bi jih lahko strokovno ocenili in ovrednotili, so imenovali posebno delovno skupino, sestavljeno iz strokovnjakov, predstavnikov vseh podpisnikov samoupravnega sporazuma. Resen pristop k uresničevanju zastavljenih nalog potrjujejo tudi prispele ponudbe za izvajanje seizmičnih raziskav, ki so v treh tednih prispele v TOZD Južni Jadran. Zato lahko pričakujemo, da bodo začeli raziskovati že v septembru in s tem izkoristili ugodne vremenske razmere. Vsekakor pa smo lahko prepričani, da bo tako zastavljen raziskovalni program, v katerem v Jugoslaviji prvič sodelujejo kar štiri naftne organizacije iz treh republik in ene pokrajine, doprinesel k nadaljnjemu razvoju naftnega gospodarstva Jugoslavije.

F. P.

To je problem kvalitete dela, s katerim se srečujemo tudi v Sloveniji. Vračajo nam z Zahoda in Vzhoda, pa tudi »nerazviti«, čeprav mislim, da je v zadnjem času tega manj.

Obseg izvoza je pa odvisen še od nečesa drugega — od tega, da lahko delovne organizacije doma dražje prodajo svoje izdelke kot v tujini, kamor izvažajo velikokrat celo z izgubo. Sicer pa mislim, da je položaj na področju cen sploh zelo težak. Poleg demokratične ekonomske poti za formiranje cene je potrebna vsaj pri nekaterih artiklih tudi administrativna komponenta. Poglejte nafto in bencin. V strukturi njune cene je cela vrsta drugih stvari. Mislim na denar, ki ga dobimo iz te cene za stimuliranje izvoza, raziskave pa še za

kaj drugega. Potem je težko govoriti o ekonomski ceni nafte.

Ob zadnji podražitvi bencina je šlo predvsem za druge potrebe, zlasti za stimulacijo izvoza. V svetu se je bencin pocenil. Toda kljub temu je njegova cena pri nas v primerjavi z zahodnimi še vedno nižja.

Toda za ta bencin moramo odšteti velike vsote deviz, ali pa pripraviti kompenzacije, ki so sklenjene vnaprej in tudi če se cene nafte na prostem trgu znižajo, ostanejo pri nas nespremenjene.

Zato smo bili že pred leti proti kompenzacijam, ki so za nas pravzaprav izhod v sili. Ker nimamo deviz, moramo trgovati na osnovi kompenzacij,

Črpalkarja pa ni

JEZERSKO, avgusta — Turizem smo ljudje, pravi naše turistično geslo. Tudi črpalkarji so le ljudje, ki jih, tako kot vse druge, od časa do časa napade bolezen in ne morejo na delo. Težava je v tem, da se to lahko zgodi tudi med turistično sezono in to na črpalki, kjer je zaposlen le en uslužbenec. In se je zgodilo. Pred nekaj dnevi na Jezerskem. Črpalkar je zbolel in preden je prišla zamenjava iz Kranja se je pred zaprtimi vrati nabralo kar precej ljudi. Hoteli so gorivo in izgovor na bolezen ni zadostoval nikomur. Bili so brez slehernega razumevanja, še več, prav grdo so gledali, ali se bo črpalkar s sončne strani Alp le prikazal. Nekateri so celo mrmrali, da se to pri njih, na senčni strani Alp, že ne bi zgodilo. Toda to so le zlobne pripombe turistov, ki so tudi samo ljudje. (Besedilo in fotografija: Mirko Kunšič)

»Višja sila« ponagaja tudi najboljšim

Tudi to se nam je zgodilo, da je prodajalec Lojze po desetih letih dela nenadoma zbolel. In to prav Lojze, ki mu ni nikdar težko ugoditi žejnim konjičkom, pa naj njihovi kočijaži potrkajo na njegova domača vrata tudi izven delovnega časa — ponoči ali podnevi, v petek ali svetek.

Jožetu iz Kranja, ki ga je moral nadomeščati, pa tudi s polnim plinom v fiču po sončni strani Grintavcev proti Jezerskemu ni uspelo preprečiti rojstva gornjega posnetka.

F. Tolar

z njimi pa izgublamo tako z oziroma na politiko cen ali na formiranje svetovnih cen, kot na visoko inflacijo.

Med članicami OPEC so tudi neuvrščene države, s katerimi imamo dobre politične odnose, ki pa na gospodarske ne vplivajo.

Za nas so gospodarsko pomembne tiste države, v katerih lahko najceneje kupujemo. Politični interes za sodelovanje z neuvrščenimi vsekakor obstaja, ne moremo pa od njih zahtevati, da bodo trgovale v svojo škodo. Sklepati moramo take aranžmaje, ki bodo v dolgoročnem interesu obeh strani. Čeprav ga je trenutno težko točno definirati.

Nekaj bo rekla o tem gotovo konferenca neuvrščenih v

Harareju. Sicer pa imamo z nekaterimi odlične aranžmaje, ki so narejeni v obojestransko korist. Po drugi strani pa se bojim, da je naša politika do mnogih od njih v ekonomskem pogledu enaka kot jo vodijo nekatere druge države, ki niso neuvrščene. Posamezni naši trgovci poskušajo doseči čim večje trenutne koristi in ne gledajo dolgoročno. Toda prav dolgoročni odnosi so pomembni in morali bi ugotoviti, v čem je naš resnični interes.

Dolgoročno ne gledamo niti v odnosu do drugih držav, pa tudi pri lastnem delu ne.

Vse to je posledica položaja, v katerem smo in govori v prid mislim, da moramo čimprej preseči krizo.

Raziskave v Sloveniji

V Sloveniji so začeli raziskovati ležišča nafte in plina že med drugo svetovno vojno, ko sta bili odkriti dve polji — Petišovci in Dolina. Takoj po vojni so ju začeli pripravljati za črpanje in v Lendavi se je zbiral naftni, geološki in rudarski strokovni kader iz vse Jugoslavije. V letu 1951 so načrpali že 51 tisoč ton surove nafte ter nekaj 10 milijonov Nm³ zemeljskega plina. Strokovnjaki DO NAFTA Lendava so v 50. letih začeli raziskovati na območju severovzhodne Slovenije in tudi severovzhodne Hrvaške, vendar niso našli pomembnih količin ogljikovodikov. Veliko vrednost pa imajo podatki o geološki zgradbi območja, ki so jih zbrali ob raziskavah.

Ker zaradi nizkih cen nafte v Sloveniji ni bilo posebnega interesa za nadaljnje raziskave, so se v Nafti Lendava preusmerili v procesno, tj. v rafinerijsko in petrokemijsko dejavnost ter v proizvodnjo opreme za naftno industrijo.

Leta 1964 je dobila DO INA Naftaplina pravico do raziskav v Sloveniji, v katere je sorazmerno malo vlagala, saj zanje ni bila posebno zainteresirana. Imela je druga, bolj perspektivna območja v SR Hrvaški. Koncesija Naftaplina se je iztekla leta 1981.

V začetku 80. let so v Lendavi oblikovali delovno organizacijo Raziskave nafte in plina (RNP) v ustanavljanju, ki pa ni bila vključena v nobeno SOZD in je dobivala sredstva za raziskave prek ISNAP in Raziskovalne skupnosti. Vse od formiranja je ta organizirala in vodila raziskave, leta 1984 pa se je priključila temeljni organizaciji Raziskave in pridobivanje nafte in plina (TOZD RPNP), ki je bila ustanovljena kot peta temeljna organizacija v INA Nafti Lendava.

Ob koncu srednjeročnega obdobja 1980—85 je bilo v Sloveniji odločilno, da bodo raziskave okrepili in uporabili za delo zadnje dosežke znanosti s tega področja. Obenem so v ISNAP namenili za novo obdobje precej več sredstev za raziskave kot v prejšnjem obdobju.

Temeljno strategijo za raziskave ležišč nafte in plina v Sloveniji v obdobju 1986—90 smo izdelali v INA Nafta Lendava, njeni avtorji pa so dr. Šimon, ing. Hajdinjak in ing. Vida. Na osnovi strategije raziskav sta pripravila INA Projekt iz Zagreba in Geološki zavod iz Ljubljane študijo Plan in program raziskav ležišč nafte

in plina v Sloveniji za obdobje od 1986 do 1990.

To je obsežna naftno-geološka študija celotne Slovenije in ima več poglavij — uvod in pregled dosedanjih del, splošne geološke in naftno-geološke značilnosti ozemlja Slovenije, odkrita polja, rezerve ogljikovodikov in stopnja raziskanosti perspektivnih območij, naftno-geološka rajonizacija in kategorizacija raziskovalnih prostorov, strategija bodočih raziskav, plan in program raziskav, ter geološko-ekonomska ocena raziskav.

Študija predstavlja idejni program za naftno-geološke raziskave v Sloveniji, javnosti, to se pravi institucijam, ki so kakorkoli povezane z raziskavami, pa jo bomo predstavili na posvetovanju, ki bo oktobra v Ljubljani.

Najbolj pomemben je drugi del študije, predvsem naftno-geološka rajonizacija in kategorizacija raziskovalnih prostorov, saj predstavlja enotno rajonizacijo in kategorizacijo vseh raziskovalnih prostorov na ravni države. Slovenija je v njej razdeljena na sedem stopenj naftno-geološke perspektivnosti, ob čemer je ozemlje, ki spada v I. stopnjo, najbolj perspektivno, tisto, ki je uvrščeno v VII. stopnjo, pa popolnoma neperspektivno. Ta rajonizacija in ponovni pregled razpoložljivih podatkov dajeta določene sugestije za spremembo obstoječe rajonizacije v tem smislu, na naftno-geološki prostor v Sloveniji višje vrednotimo kot doslej.

Zelo pomembno poglavje je Strategija bodočih raziskav, v katerem je potrebno poudariti postopno prevajanje nižjih kategorij ogljikovodikov v višje, kar omogočajo naftno-geološke raziskave.

V študiji Plan in program raziskav so kategorizirane potencialne rezerve nafte in plina. Intenziviranje naftno-geoloških raziskav opravičujejo predvsem dokajšnje potencialne rezerve ogljikovodikov na območju severovzhodne Slovenije.

Študija »Plan in program raziskav ležišč nafte in plina SR Slovenije za obdobje od 1986 do 1990« obravnava celotno območje Slovenije, upoštevajoč pri tem naftno-geološko rajonizacijo. Kot perspektivna območja so razen severovzhodne Slovenije v njej še izolirani terciarni bazeni, Slovensko primorje in podmorje ter Dinaridi. Preostali predeli so nizko ozi-

roma popolnoma neperspektivni in niso zanimivi za naftno-geološke raziskave.

Dokončana je tudi naloga »Naftno-geološka reinterpretacija severovzhodnega dela Murske depresije«, ki obsega strukturno-tektonske rešitve, sintezo stratigrafsko-sedimentacijskih informacij, sintezo naftno-hidrogeoloških informacij, račun in kategorizacijo potencialnih rezerv ogljikovodikov in geološko projektne osnove za štiri raziskovalne vrtnice: Lipa — 1, Rakičan — 1, Noršinci 1 in Ljutomer — 1.

Na osnovi plana in programa raziskav smo letos začeli projektirati in izvajati površinske geološke raziskave na celotnem območju Slovenije. Nalogo sta prevzela Geološki zavod iz Ljubljane in INA — Projekt iz Zagreba.

V letošnjem letu smo intenzivirali geofizična dela (seizmične meritve), ki jih izvajajo zaenkrat samo na območju Murske depresije. Seizmične meritve opravlja delovna organizacija Geofizika iz Zagreba, računalniško obdelavo seizmičnih podatkov pa Western Geophysical v Londonu. Predvidevali smo, da bomo v letošnjem letu izvajali tudi geomagnetne meritve s sistemom WEGARD, ki naj bi jih prevzeli Poljaki, ker imajo metodo patentirano, a jih zaradi zunanjetrgovinskih težav letos meritve verjetno ne bomo razlirali. Metoda WEGA D uporabljajo predvsem tam, kjer so že z vrtinami ugotovili, da so v zemlji ogljikovodiki; pri nas je tako območje v Filovcih.

Program raziskovalnega vrtnanja za leto 1986 obsega tri raziskovalne vrtnice — Lipa — 1, Rakičan — 1 in Noršinci — 1. Prvo raziskovalno vrtnico iz letnega plana Lipa — 1 bomo začeli delati te dni. Vrtina bo globoka 1400 m in zadnja vrtina, Noršinci — 1, 1600 m. Vse tri vrtnice so na območju občine Murska Sobota. Vrtalna dela pa bo opravila organizacija INA Naftaplina iz Zagreba. Razen teh treh raziskovalnih vrtin imamo pripravljeno še geološko-projektno osnovo za raziskovalno vrtnico Ljutomer — 1 in potrjevalno vrtnico Petišovci Globoko — 5. Ker sredstva za raziskave ugodno dotekajo, predvidevamo, da bi začeli z vrtnanjem potrjevalne vrtnice Petišovci Globoko — 5, ki bo globoka 3600 m, še pred koncem letošnjega leta.

V TOZD RPNP gradimo nadaljnji razvoj predvsem na raziskavah. Razen naftno-geoloških raziskav, želimo razvijati tudi remontno vzdrževalna dela v raziskovalnih in proizvodnih

vrtinah, za kar imamo že precej materialnih sredstev in potrebnega kadra. Čeprav nimamo lastnih vrtalnih naprav smo prepričani, da ne bi bilo prav, če bi jih kupovali, dokler ne odkrijemo pomembnejših zalog ogljikovodikov. Sicer pa je za nabavo vrtalne garniture zdaj izredno ugoden čas in to predvsem zaradi nizke cene surove nafte na svetovnem tržišču, kajti raziskave so močno omejene in je zaradi tega precej vrtalnih kapacitet neizkoriščenih.

V delovni organizaciji nimamo dovolj izkušenega, visoko strokovnega kadra za projektiranje, programiranje in nadzor raziskovalnih del, zato zaposlujejo predvsem mlajše strokovnjake, ki se bodo izpopolnjevali ob izkušenih sodelavcih tako doma kot tudi v tujini.

INA Nafto Lendava povezuje s SOZD Petrol tudi raziskovanje v zvezi z gradnjo podzemeljskega skladišča za zemeljski plin. Študija, ki so jo pripravili v INA Naftaplina, je pokazala, da je tako skladišče mogoče zgraditi na polju Petišovci, vendar je bilo prvotno predvideno, da bo znašal volumen okoli 100 milijonov Nm³. Lani smo opravili raziskave v štirih vrtinah, da bi ugotovili rezervoarske parametre ležišča in dobili mnogo potrebnih informacij. Vendar naj bi bil po zadnjih ocenah volumen skladišča precej manjši.

Naslednji korak je računalniška simulacija ležišča, s katero bi lahko bolj natančno določili kapaciteto skladišča in če bo razpoložljivi volumen zadovoljiv zahteve in potrebe, da bodo začeli graditi. Za letos so predvideli, da bi začeli pripravljati investicijski elaborat in projekte za pridobitev gradbenega dovoljenja. Celotno delo naj bi bilo opravljeno v dveh, treh letih.

Ob zaključku bi poudaril, da raziskave v letošnjem letu zadovoljivo potekajo in da so sredstva zagotovljena tako v ISNAP, RSS in tudi v SOZD Petrol.

Največji problem, ki trenutno tare TOZD RPNP, je znižana cena domače nafte, zaradi katere ostajamo brez akumulacije in poslujemo na robu rentabilnosti.

Š. Vida

Sprejem srednjeročnih planov v DO Trgovina

V vseh temeljnih organizacijah v sestavi delovne organizacije so sprejeti srednjeročni plani za obdobje 1986—1990.

Z njimi smo si delavci določili osnovne smeri razvoja, skupne interese in cilje. Prevezeli pa smo tudi obveznosti, pravice in odgovornosti iz vseh oblik samoupravnega sporazumevanja.

Najpomembnejša in najobširnejša dejavnost delovne organizacije Trgovina bo tudi do leta 1990 oskrba slovenskega tržišča z naftnimi derivati. Ta se bo še naprej razvijala in krepila s težnjo po čimvečji racionalizaciji, učinkovitosti in enakomernosti. V skladu z energetsko bilanco, ki določa plan nabave surove nafte za predelavo v naftne derivate, je v planih predvideno povečanje prodaje naftnih derivatov.

Razvejana prodajna mreža omogoča intenzivno razvijanje prodaje blaga dopolnilnega programa. Delavci v temeljnih organizacijah si bomo v obdobju do leta 1990 prizadevali za realno povečanje te prodaje.

Planirana povečana prodaja naftnih derivatov in blaga dopolnilnega programa bo v obdobju do leta 1990 prispevala

tudi k povečanju obsega transportnih storitev.

V srednjeročnem obdobju do leta 1990 bo delovna organizacija oblikovala celotni prihodek v odvisnosti od količinske prodaje naftnih derivatov in prodaje dopolnilnega programa. Poleg tega bo del celotnega prihodka ustvarjala tudi iz skupnega prihodka in kratkoročnih vlaganj prostih denarnih sredstev. Hkrati si bomo vsi zaposleni prizadevali za čimvečjo produktivnost, smotnejšo organizacijo dela in zmanjšanje materialnih stroškov.

Pri razporejanju doseženega dohodka bomo uresničevali politiko realne rasti sredstev za bruto osebne dohodke in zadovoljevanje skupnih in splošnih družbenih potreb.

Prizadevali si bomo za povečevanje deleža akumulacije v dohodku. Investicijska sredstva bomo vlagali v posodobitev naše osnovne dejavnosti in v postavitev poslovno-informacijskega sistema.

Z uvedbo računalniške obdelave podatkov nam bodo dane možnosti za kvalitetnejše in sodobnejše delo.

V. V.

Predvidevanje, planiranje, uresničevanje 1986—1990

Zakon o temeljnih sistema družbenega planiranja in družbenega plana Jugoslavije iz leta 1985 daje združenemu delu možnost, da prenese glavne razvojne usmeritve poslovne politike na najvišji nivo organiziranosti. Na tej podlagi so delavci SOZD Petrol v začetku leta 1986 z osebnim izjavljanjem sprejeli skupne temelje za pripravo srednjeročnih planov in s tem potrdili pomembnejše razvojne cilje posameznih dejavnosti in začrtane skupne naloge za njihovo uresničitev.

Posamezne delovne organizacije opredeljujejo planska predvidevanja dejavnosti v lastnih srednjeročnih načrtih, s katerimi začrtajo tudi usmeritve poslovanja vključenih temeljnih organizacij in delovne skupnosti.

Delovna organizacija Trgovina in njene temeljne organizacije sprejemajo srednjeročne dokumente za tekoče plansko obdobje 1986—1990. Skupno začrtani cilji poslovanja se odražajo v globalnih usmeritvah de-

lovne organizacije, ki jih lahko strnemo v nekaj področij.

PRESKRBA ALI PREDVIDENA PRODAJA NAFTNIH DERIVATOV

Enakomerna in pravočasna preskrba slovenskega prostora bo temeljila na predvideni prodaji naftnih derivatov, ki je usklajena z energetsko bilanco Slovenije za obdobje 1986—90 ter za vsako leto srednjeročnega obdobja povečana za 1,9 %.

Predvidoma bo najbolj porasla prodaja bencina in plinskih olj in sicer za 3 %, medtem ko bo prodaja kurilnega olja EL predvidoma rahlo upadla (1 %). Glede na prodajo reaktivnega goriva v preteklem obdobju načrtujemo za tekoče srednjeročno obdobje dvo odstotno povprečno rast.

Ker energetska bilanca Slovenije za srednjeročno obdobje 1986—1990 ne predvideva, da bi razpolagali z večjimi količinami ostalih naftnih derivatov, jih bomo prodali v posameznih letih predvidoma toliko kot v letu 1985.

SODELOVANJE — POGOJ ZA STABILNEJŠO OSKRBO

Da bi delovna organizacija Trgovina zagotovila bolj stabilno oskrbo potrošnikov z naftnimi derivati, bo sodelovala pri raziskavah za pridobivanje nafte in plina tako doma kot v tujini. Morala bo tudi krepiti trajno poslovno sodelovanje z domačimi predelovalci surove nafte, kar ji bo prav tako zagotavljalo boljše možnosti za enakomerno oskrbo na temelju medsebojnega poslovnega in dohodkovnega povezovanja.

MOŽNOSTI ZA DOSEGANJE VEČJEGA DOHODKA

Predvideno realno povečanje dohodka bo delovna organizacija dosegla tudi s povečano prodajo blaga dopolnilnega programa. Ob upoštevanju motiva za doseganje največjega možnega dohodka, bomo izbirali tisto blago dopolnilnega programa, ki bo imelo v ceni najnižje stroške manipulacije. Glede na navedeno opredelitev načrtujemo v delovni organizaciji, da bomo prodajo tega blaga povečali za 5 % na leto.

S takim poslovanjem bomo povečali delež dohodka od prodaje blaga dopolnilnega programa v skupnem dohodku za 5 %.

USTREZNEJŠE SISTEMSKE REŠITVE

Delovna organizacija bo v tekočem srednjeročnem obdobju predlagala nekatere rešitve na področju politike cen naftnih derivatov. Sedanja pripadajoča razlika v ceni namreč ne zagotavlja rentabilnega poslovanja, zato bo potrebno predlagati in doseči tako povišanje, da bomo z njim lahko pokrili enostavno reprodukcijo. Za uresničitev razvojnih načrtov oskrbovalne faze naftno-plinskega gospodarstva pa bomo morali skozi oblikovanje cen naftnih derivatov povečati tudi sredstva za akumulacijo, ki so potrebna za vlaganje v razširjeno reprodukcijo.

INFORMACIJA — TEMELJ NOTRANJEGA IN ZUNANJEGA RAZVOJA

Med pomembnejše usmeritve delovne organizacije sodi v tekočem srednjeročnem obdobju tudi postavitev učinkovitega poslovno-informacijskega sistema za potrebe posameznih dejavnosti znotraj delovne organizacije ter za njihovo povezanost z ostalimi dejavnostmi v SOZD Petrol.

PODROČJA INVESTIRANJA

Pri planiranju investicijskih vlaganj bomo v delovni organizaciji izhajali iz sprejetih plan-

skih dokumentov sestavljene organizacije. Ker sodijo investicijske odločitve med najpomembnejše elemente poslovne politike, bo delovna organizacija vlagala predvsem v:

raziskave nahajališč in pridobivanje surove nafte in zemeljskega plina,

gradnjo in posodobitev prodajnih mest, ki so pogoj za opravljanje osnovne dejavnosti, posodobitev transportnih sredstev cestnega in železniškega prometa.

Poleg tega bo namenila ustvarjeno akumulacijo za: razširitev in modernizacijo skladišča v Zalogu (Ljubljana),

gradnjo dvostranskih bencinskih servisov ob avtocesti (Voklo, južna ljubljanska obvoznica, Sežana),

gradnjo enostranskega bencinskega servisa ob dvopasovnici (Karavanški predor),

gradnjo enostranskega bencinskega servisa ob štiripasovnici (Šentilj, Vrtojba),

gradnjo bencinskih servisov s sovlaganjem lokalnih interesentov,

nadomestno gradnjo bencinskih servisov, ki so potrebni zaradi neustreznih lokacij dose-danjih objektov (ker so prestavili ceste — Trebnje, Ivančna gorica, Otočec, Čatež, Maribor).

Če bo delovna organizacija ustvarila dovolj investicijskih sredstev in bo imela hkrati lasten ekonomski interes, bo razen v navedene konkretne naloge vlagala tudi v ostale dejavnosti znotraj ali izven sestavljene organizacije.

DINAR NA DINAR POGAČA

Če bomo v delovni organizaciji uresnili predvideno prodajo ob načrtovanih pogojih gospodarjenja, bomo v posameznih letih tekočega srednjeročnega obdobja dosegli finančni rezultat, ki nam bo zagotavljal nemoten obstoj in dajal možnosti za nadaljnji razvoj. Dohodek naj bi se letno dvigal za 2,5 %, k čemur bi pripomogla predvidena prodaja naftnih derivatov in blaga dopolnilnega programa. Z upoštevanjem družbene usmeritve za razporejanje dohodka v obdobju 1986 do 1990, po kateri sredstva za osebne dohodke in skupno porabo zaostajajo za rastjo dohodka, je v delovni organizaciji za celotno srednjeročno obdobje predviden večji delež akumulacije v dohodku. To pomeni, da bo ob dvo odstotni realni povprečni stopnji rasti sredstev za osebne dohodke in skupno porabo povečan ostanek čistega dohodka v povprečju za 3 % na leto.

P. Lajevec

Pisma bralcev

PRIPOMBA OZIROMA KRITIKA

Podpisani Ludvik Lovrenčič, zaposlen na bencinskem servisu Železniki, član ZK, ostro obsojam nabavo novih oblek. Po mojem prepričanju in po mnenju delavcev je bila storjena nepopravljiva napaka delavcev — vodilnih, da so dopustili zmoto nekoga, ki je samovoljno naročil take obleke. Ne govorim o kroju, le barva ne ustreza delovnim pogojem, ker imamo opravka z gradbenimi in drugimi stroji. Nisem nasprotnik inovacij in sprememb, vendar morajo biti stvari temeljito preiščene. Smo v času stabilizacije, borimo se za vsak dinar, na drugi strani pa razsipava nekdo, ki dela na servisu sploh ne pozna. Ker vsi delavci opravljamo enaka dela in naloge, je absurd še večji, ko z oblekami delamo razliko med delavci. Vprašam vas, kdo si je to dovolil? Želim tudi odgovor! Vprašam tudi, kdaj so delavci servisov obravnavali vprašanje o nabavi novih zaščitnih oblek. Vsaj zaščitne bi morale biti, kar

pa niso — so paradne ali pa za servise, kjer je samopostrežba.

Obleko moram prati vsak drugi dan, če hočem, da je čista. Pralni prašek je drag, čiščenje delovnih oblek v čistilnicah ni urejeno. Torej, če že morajo biti nove obleke, naj bi bile v barvi, ki ni tako občutljiva. Hlače pa naj bi bile krojene z naramnicami, ker bi tako pokrivalo ledvice in ker pogosto delamo na prepihu.

Ali je kdo pomislil na zdravje ljudi, ki delajo ob vsakem vremenu?

Naj bo dovolj za razmislek in nadaljnje ukrepanje.

Tovariški pozdrav

Ludvik Lovrenčič

ODGOVOR NA PRIPOMBO OZIROMA KRITIKO

Petrol se je pridružil splošnim prizadevanjem za lepšo in bolj urejeno podobo Slovenije ter v ta namen uredil zunanost bencinskih servisov, k čemur sodijo tako kioski kot zelenice, pa tudi obleke prodajalcev. »Uniform« že 20 let nismo spremenili, zato smo menili, da je kraj izped 20 let že zastarel. Očitek v pismu leti predvsem na barvo obleke, na kateri je

takoj opaziti, če je umazana. Toda tam, kjer skrbijo za splošen red in čistočo, kjer redno čistijo naprave, so tudi obleke prodajalcev bolj čiste. Poleg tega imajo na vsakem bencinskem servisu po tri halje, ki pa jih bolj redko uporabljajo. Naj še dodam, da smo povečali količino pralnega praška z enega kilograma na dva.

Preden smo obleke naročili, so jih preskusili na posameznih bencinskih servisih in nam posredovali pripombe, ki smo jih upoštevali. Očitek na račun zdravja oziroma prehlada ledvic pa ni upravičen, ker kombinacija dobro varuje križ. Hlače pa smo naročili na izrecno zahtevo nekaterih prodajalcev.

In podobne uniforme nosijo še drugod po Jugoslaviji, pa tudi v Evropi.

Ob vsem tem je potrebno povedati, da blago ni najbolj kvalitetno, kar smo že sporočili dobavitelju in prepričujemo, da bo zadeva kmalu urejena. Poleg tega smo se dogovorili še za nekaj sprememb pri kroju, saj želimo, da bi imeli naši prodajalci uniforme, ki bodo zaščitne, obenem pa uporabne pri delu in prijetne za oko. Vedeli smo, da se bodo pojavile napake, vendar jih bomo poskusili v najkrajšem času odpraviti. Sicer pa smo ob negativnih pripombah dobili tudi nekaj pohval.

J. Umek

Korak do alarmantnosti

Ko so se pred osmimi leti zaposlili v INA-Petrokemiji prvi delavci, so bili v očeh tistih, ki v tej organizaciji niso dobili dela pravi srečneži. V DINI so bili namreč visoki osebni dohodki, vsi so lahko računali na napredovanje in delovna organizacija je imela vse pogoje, da si utre pot v svet. Slišati je bilo tudi, da bodo po najkrajši poti reševali stanovanjska vprašanja delavcev in na Krku našli zaposlitev za zakonca svojih delavev.

Toda voz je krenil navzdol, DINA ni niti sena tistega, kar so sprva obljubljali, duši se v izgubah, osebni dohodki stagnirajo, od 704 zaposlenih jih 180 nima urejenega stanovanjskega problema. A kar je najhujše, delavci nimajo jasne predstave o jutrišnjem dnevu svoje delovne organizacije. Nihče ne ve, če bodo gradili drugo fazo, vesti si nasprotujejo, zaposleni težijo za napredkom, a vse ni odvisno samo od njih.

Zaradi tako negotove prihodnosti so se mnogi odločili, da bodo zapustili delovno organizacijo. Fluktuacija je v zadnjih mesecih zelo velika in v glavnem odhaja proizvodni kader. Ljudje odhajajo v turistično gospodarstvo, vračajo se na ladje, ali se zaposlujejo v drugih industrijskih delovnih organizacijah na Krku ali Reki, v katerih ni zaslužek prav nič slabši. Položaj postaja zaskrbljujoč, saj je do zdaj odšlo že 264 delavcev, od katerih jih je bilo kakšnih dvajset kvalificiranih prav za ravnanje z napravami v DINI. Kot razlog za odhod navajajo dejstvo, da ne vidijo za razvoj nobene perspektive, da so osebni dohodki slabi, da nimajo stanovanj, pa da na Krku ne morejo zaposliti svojih zakonskih tovarišev, da otroci ne morejo nadaljevati šolanja, da je družbeni standard slab itd.

Izgubo bodo mogli in tudi morali nadoknaditi. A če bodo ljudje še naprej odhajali, bo položaj postal alarmanten.

Hitra pomoč

Ob hudem neurju, ki je v zadnjih dneh avgusta zajel okolico Ljubljane, so bili med najbolj prizadetimi tudi trije delavci TOZD Trgovina Ljubljana. V nekaj trenutkih so ostali brez strehe nad glavo, ki so jo gradili z lastnimi rokami in skrajnim odpovedovanjem. Toda ob nesreči niso ostali sami. Takoj po neurju so jim priskočili na pomoč bližnji in daljni sosedje, ki sami niso bili prizadeti, so-

delavci iz temeljne organizacije pa so se odločili za materialno pomoč. Takoj so jim izročili po 200 tisoč dinarjev iz sindikalne blagajne, poleg tega je vsak delavec temeljne organizacije dal po tisoč dinarjev.

Odločitev delavcev temeljne organizacije Trgovina Ljubljana zasluži vso pohvalo, vendar se ob tem samo od sebe zastavlja vprašanje. Ali ni temeljna organizacija del delovne in končno tudi sestavljene organizacije?

J. K.

Spomini na poletje

Obranili smo naslov

V ilirskobistriški občini, pa tudi na širšem območju, poteka vsaki dve leti tekmovanje oziroma preskus znanja ekip za prvo pomoč. Ker je ta preskus pomemben člen v usposabljanju ekip v okviru civilne zaščite, smo tudi letos pripravili v Transportu svojo ekipo. Odločili smo se, da se bodo trije fantje (Stojan Batista, Branko Glažar in Ivan Valenčič) in tri dekleta (Danica Penko, Vida Ratek in Jožica Iskra) dobro pripravili na to tekmovanje, saj smo pred dvema letoma na zadnjem tekmovanju osvojili prvo mesto v občinskem merilu in sedmo v republiškem. To so bili torej rezultati, ki so nas vodili in nam dajali voljo ter energijo za še boljši uspeh. Če bi bil zloben, bi dejal, da nam rezultati, ki bi bili slabši od prvega mesta, ne bi nič pomenili, ker pa nisem tak, bom priznal, da bi bili zadovoljni tudi z nižjimi dosežki. Važno je le to, da smo usposobili ekipo.

Za tekmovanje naj rečem le — prišli, videli, zmagali, in to z velikim naskokom pred ostalimi. Fantje in dekleta so doka-

zali, da so se dobro pripravili in da niso zaman izgubljali časa za priprave. Toda prvo mesto nam je prineslo tudi veliko obveznost — sodelovanje na republiškem tekmovanju v nude-nju prve pomoči.

Tekmovanje je bilo takoj naslednji teden v Zagorju ob Savi in nam je prineslo nov uspeh. Nismo bili prvi, ampak enajsti med petinšestdesetimi ekipami, a s tako majhnim zaostankom za vodečimi, da smo bili z dosežkom zadovoljni. Ne bi želel, da bi bilo to pisanje videti kot slavospev naši ekipi, vendar moram pohvaliti naša dekleta in fante, saj so se resnično potrudili in jim ni bilo žal prostega časa za pripravo na tekmovanje.

Kljub resničnemu uspehu pa bi ob koncu želel poudariti, da je bolj kot sami rezultati na tekmovanju pomembno dejstvo, da je naša ekipa dobro usposobljena, da v kritičnih trenutkih lahko nastopi tako, kot je potrebno in s svojim znanjem krepki operativno sposobnost civilne zaščite.

A. Zidar

Člani naše ekipe željno čakajo na začetek tekmovanja

Lepši del ekipe odgovarja na vprašanja iz triaže

Teoretično znanje iz triaže se mora dopolnjevati s praktičnim delom, z oskrbo ponesrečenca

Moški del ekipe ni pod strogimi očmi ocenjevalne komisije naredil nobene napake in jo prepričal, da je najboljši

AMOCO ZAPIRA POSAMEZNA PRODAJNA MESTA

Ameriška naftna družba Amoco Oil Co, eden največjih distributerjev bencina v ZDA, je sporočila, da bo v petih zveznih državah ustavila prodajo bencina, ker je njen delež na tržišču vse manjši, dobiček pada, prodaja pa se manjša. Zaradi manjšanja prodajne mreže, bodo zaprli 924 bencinskih postaj, vseh skupaj pa jih ima ta družba 15.000.

POMANJKANJE MOTORNEGA OLJA IN MAZIV

Kot povzemamo po poljskem tedniku Politika, obstaja nevarnost, da bo zaradi preslabe oskrbe domačega tržišča poljski strojni in vozni park ostal brez motornega olja in maziv. V državni taksi službi ocenjujejo ta položaj kot zelo dramatičen.

Za okrog 1200 avtomobilov, ki jih ima ta služba, dobivajo od letošnjega aprila samo 1500 litrov, čeprav je njihova mesečna poraba 6000 litrov. Poleg tega menjujejo olje v vozilih na 20.000 km, namesto na 10.000 do 15.000 km.

Poleg tega imajo težave pri oskrbi z motornim oljem in mazivi tudi v nekaterih gospodarskih vejah, kot so industrija, ladjedelništvo, gradbeništvo in javni promet. Država potrebuje letno preko 400.000 ton teh proizvodov, proizvede pa jih samo 160.000 ton. Ostale potrebne količine dobiva iz Sovjetske zveze. Za lastno proizvodnjo potrebujejo na Poljskem okrog 10.000 ton raznih aditivov, ki jih morajo uvoziti z Zahoda. A, ker je država močno zadolžena (30 milijard dolarjev), potrebnega uvoza ne more uresničiti.

CENEJŠA SOVJETSKA NAFTA

Finska državna naftna družba je sporočila, da bo sodček sovjetske nafte z uralskih ležišč za dolar cenejši, cena pa bo veljala za nazaj, in sicer od 1. julija. Pocenitev sovjetske nafte je v skladu s tendencami na svetovnem trgu.

Cena nafte, ki jo Finci kupujejo od Sovjetov na osnovi dolgoročnega dogovora ni točno znana, vendar jo državi med periodičnimi razgovori usklajujeta s cenami na svobodnem tržišču.

100 let gasilstva v Ilirski Bistrici

Tudi gasilsko društvo Transport je prispevalo k zaznamovanju visokega jubileja

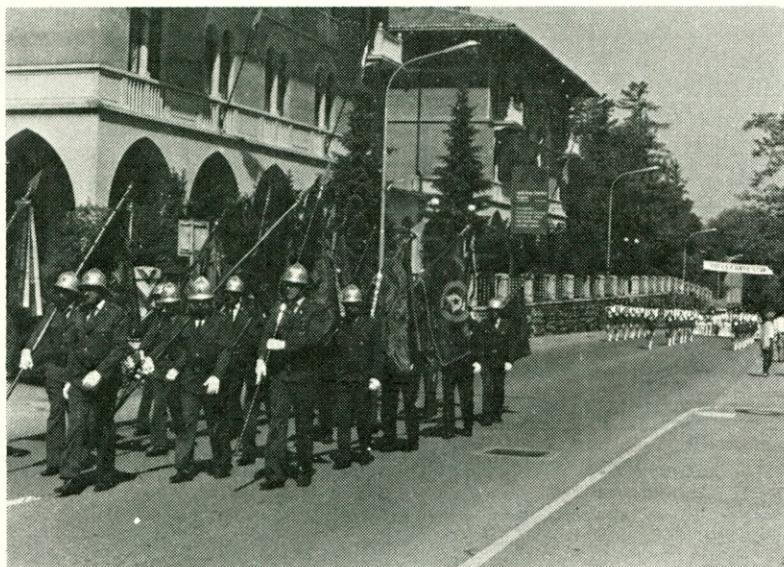
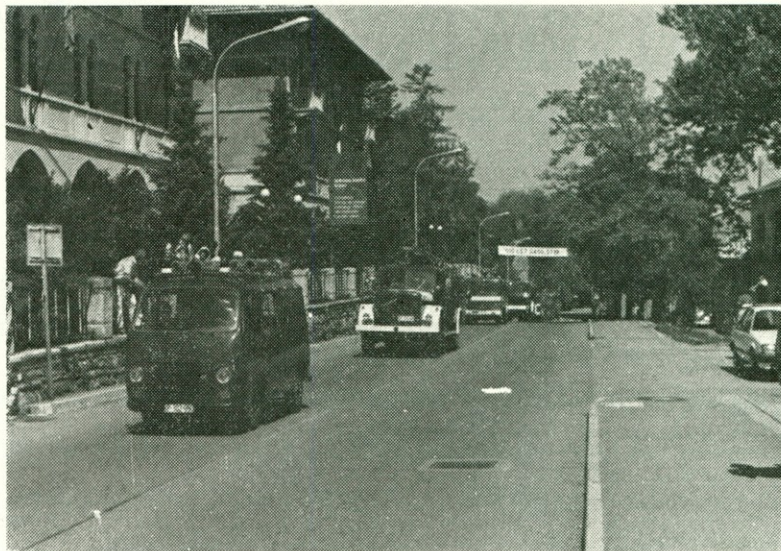
Kot da se divjanje »rdečega petelina« kljub nenehnim prizadevanjem noče nehati. Požarov je vse več, gori v tovarnah, skladiščih, drugih poslopih, gozdovih... In ko zvonimo po toči z različnimi analizami o vzrokih, ugotovimo, da nismo dovolj storili, da smo si premalo prizadevali, da smo vložili premalo denarja.

V našem Transportu, kjer imamo na parkirnem prostoru vedno nekaj »bomb«, potujočih rezervoarjev z vnetljivimi ali drugače nevarnimi snovmi, smo se nekoliko pozno, pa vendar še dovolj zgodaj prebudili. Izšolali smo poklicne gasilce, uredili gasilsko orodjarno in se opremili z najnujnejšo opremo ter se specializirali tudi za reševanje na terenu. In naši gasilci so se že nekajkrat izkazali tako v resnični akciji kot pri preverjanju gasilskih veščin na občin-

skih tekmovanjih. Seveda se z doseženim ne smemo zadovoljiti, ampak moramo čim prej organizirati neprekinjeno gasilsko stražo, dopolniti opremo za reševanje na terenu in s hidravličnim omrežjem prekriti celotno področje organizacije, kar bo brez dvoma najzahtevnejša naloga.

V prihodnje ne bi smeli zanemarjati tudi sodelovanja z drugimi industrijskimi gasilskimi društvi ter predvsem z občinsko gasilsko zvezo oziroma z gasilskim društvom Ilirska Bistrica, ki letos praznuje 100 let obstoja. To sodelovanje je naša GD potrdila ob praznovanju častitljive obletnice, za kar je prejela tudi ustrezno priznanje. Priznanje pa je dobila tudi DO Transport, in sicer za finančno pomoč pri nakupu novega gasilskega vozila.

D. Prosen

Kdaj resnično počitnikovanje

15 let stare prikolice so popustile pod bremenom starosti

Nekoliko stabilnejši dohodek v zadnjih letih nam omogoča konkretnije reševanje problemov družbenega standarda. Seveda ni v enem samem zamahu še nihče pobil vseh muh in jih tudi mi v Transportu ne moremo.

Od osmih prikolic, ki so nam pokorno služile (zadnja leta kar v pravem pomenu besede), smo štiri odpeljali na zasluženi po-

čitek, štiri pa še kljubujejo naši kritiki, slabemu razpoloženju in nezadovoljstvu.

Kljub vsemu pa smo zadovoljni. Od prejšnjih 52 ležišč v dotrajanih objektih smo v zadnjih treh letih pridobili 61 ležišč in to s šestimi novimi prikolicami, štirimi hišicami, dvema brunaricama ter z enim zidanim poslopjem. Upamo pa tudi, da bomo v naslednjem letu uspeli zamenjati še preostale štiri prikolice, ki niso v nič boljšem stanju, kot ti dve na sliki.

D. Prosen

